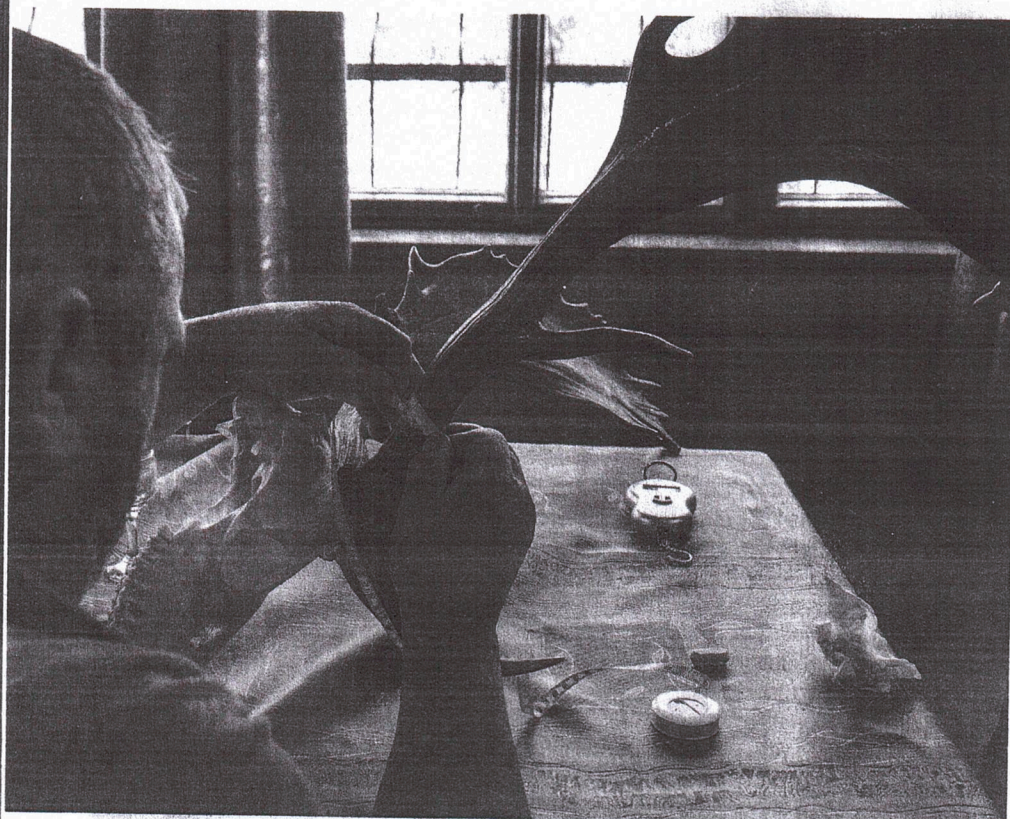

Návrat k původní metodě hodnocení trofejí daňků

Od roku 1937 se měřila trofej daňků tak, jak to navrhoval německý expert pro měření trofejí Wild. To znamená, že se lopata měřila tam, kde dosáhl obvod největší hodnoty. Podmínka byla, aby obvod svíral pravý úhel s osou měření délky lopaty, která byla vedena rovnoběžně s přední částí lopaty až na konec uzavřené lopaty.

Změřené hodnoty obvodů na obou lopatách se redukovaly na 50 %. Tyto hodnoty se sečetly a vypočítal se průměr polovičních obvodů a ten se násobil koeficientem 1,5. Tento parametr se nazýval nesprávně „šířka lopaty“, i když se de facto jednalo o poloviční hodnotu obvodu lopaty.

Nesprávné pojmenování parametru bylo důvodem, proč se v Temešváru na zasedání ITEB CIC podařilo italské delegaci zaměnit měření obvodu lopaty na měření pouhé šířky. Tento nový způsob měření šířky lopat posuvným měřítkem nebo kalibrem snižoval celkovou hodnotu za lopaty o 4 až 8 bodů CIC, výjimečně i přes 10 bodů. Proto byla snaha zrušit tuto nevýhodnou novelu a vrátit se k původní tradiční metodě. Ta byla, jako mnoho dalších metod, vytvořena tak, aby se podařilo zhodnotit na trofeji vše, co bylo významné a pomohlo trofeji dosáhnout vyšších bodových hodnot. Novela metody pro hodnocení lopat byla pravým opakem, protože lopatám daňků ubírala body, zejména těm, kteří měli silné lopaty a na dlaních lopat měly například valy nebo trny.

Na zasedání v belgickém Libramontu (2025) se zrušení novely nepodařilo, a proto byla zpracována expertiza porovnání měření lopat šířkou a obvodem. Tyto rozdíly poškozující zejména silné lopaty daňků byly natolik markantní a významné, že zasedání ITEB CIC ve Vídni (2026) přijalo návrh českého zástupce SITJ CIC. S významnou podporou Dr. Imricha Šuby a Ing. Dušana Krajniaka byl návrh schválen a od 13. 6. 2026 platí opět původní metoda hodnocení lopat daňků obvodem. Tím se rehabilitovala i původní hodnota nejsilnější trofeje daňka na světě z maďarské honitby Bacony, kterou v roce 2024 mezinárodní komise CIC (M. Vach, I. Šuba, N. Blair) ohodnotila na 242,7 bodů CIC a tato hodnota se tak stala definitivně platnou a světovým prvenstvím.

Hodnocení trofejí daňků patří k těm metodám, kde dochází častěji k chybám správného stanovení bodu uzavřené lopaty a přidělení, nebo odebrání bodů za vzhledové charakteristiky. Proto nebude na škodu několik upřesnění sdělit hodnotitelům, aby se shoda hodnocení zbavila zbytečných pochybností.

Definice typické daňčí trofeje

To je zásadní informace s ohledem na odlišnost při posuzování typické trofeje jelena evropského, kde není důvodem k vyřazení

trofeje z hodnocení pro absenci některých typických výsad jako je očník nebo opěrák. U jelena evropského chybějící výsady nejsou důvodem k vyřazení trofeje z hodnocení. Opak je to u daňčí trofeje, kde absence výsad je důvodem k vyřazení z hodnocení trofeje.

Typická daňčí trofej je taková, na kterou lze aplikovat mezinárodní metodu hodnocení v celém rozsahu. Pro parohy daňka je typické vytvoření symetrických očníků a opěráků rovněž tak typických lopat. Pokud u daňčí trofeje parohů chybí jeden nebo oba očníky, nebo oba očníky a jeden opěrák, nebo jeden opěrák, je třeba považovat to za atypické paroží a vyloučit jej z hodnocení.

Pokud chybí i jeden opěrák, nelze přesně určit spodní hranici pro měření délky lopaty. Spodní hranice pro měření délky lopaty se nachází v místě, kde se hodnota horního obvodu zvětší o 1 cm. Parametr horního obvodu se zjistí na nejslabším místě nad opěrákem. Posouváním měřítka od horního obvodu směrem k lopatě najdeme místo, kde se horní obvod zvětší o 1 cm. To je dolní hranice pro měření délky lopaty.

Pokud opěráky, nebo i jeden chybí, není možné hledat nejmenší obvod mezi opěrákem a lopatou a následně pak posouvat pásmo směrem k lopatě až se obvod zvětší o 1 cm. V tom případě by se mohlo stát, že hledaný obvod zvětšený o 1 cm může být změřen na lodyze dřívě, než se přiblíží k reálné spodní hraně lopaty a pak by se tedy měřila délka lopaty i s několika centimetry lodyhy, kde ještě typický tvarový přechod mezi lodyhou a zploštěním lopaty nenastal. V tom případě by se pak zvýhodnila neoprávněně délka lopaty o část lodyhy.

Proto se trofej i bez jednoho opěráku vyřadí z hodnocení, protože se nedá uplatnit standardní způsob měření parametru horních obvodů a stanovení spodní hranice lopaty.

Výsady se považují za chybějící pouze tehdy, pokud se vůbec nevyvinuly. Zlomené výsady nejsou důvodem klasifikovat trofej jako atypickou.

Návod na posloupnosti měření parametrů trofeje daňka skvrnitého

Je třeba na úvod připomenout, že je nutné při hodnocení daňčích trofejí důrazně dbát na posloupnost měření jednotlivých parametrů.

1. Hmotnost paroží

Hmotnost vyschlého paroží v hodnotě do 15 % vlhkosti se váží i s lebkou. Je-li lebka celá nebo je-li seříznuta jen horní čelist s řadou zubů a spodinou lebkou, snižuje se celková hmotnost trofeje o 0,25 kg. Je-li lebka seříznuta tak, že u paroží zůstane pouze část lebky s nosními kostmi, snižuje se hmotnost trofeje o 0,10 kg.

2. Měření obvodu lopaty

Obvod lopaty se měří v místě, kde obvod dosáhne největší hodnoty v cm. Největší obvod lopaty se vyhledává několikerým zkusným měřením. Při měření obvodu musí být měřicí pásmo pevně přitlačeno k povrchu lopaty na vnější i vnitřní straně. Pokud je na vnitřní straně lopaty (dlani) val nebo trn, tak i v tomto místě musí být pásmo přitlačeno.

Při hledání největšího obvodu lopaty můžeme pásmo přiložit na zadní straně lopaty pouze mezi krajky, které jsou vyšší než 2 cm. Aby se mohla krajka považovat za výsadu (krajku), tak musí dosáhnout délky od báze až po vrchol krajky 2 cm.

V případě, že báze krajky je delší než výška krajky, tak se tento útvar považuje za výrůstek. Nižší výrůstky, které nemají výšku 2 cm, nejsou krajkou a pásmo může být položeno na tyto výrůstky.

Měření nesmí být provedeno přes výkroje rozeklané lopaty.

Měřicí linie obvodu musí být kolmá k linii, kterou se měří délka lopaty.

Největší změřené hodnoty obvodů obou lopat se redukuje na 50 % a výsledná redukovaná hodnota z obou lopat se sečte a dělí se dvěma, aby se zapsala do tabulky jako průměrná hodnota polovičních obvodů lopat. Ta se pak násobí koeficientem 1,5.

3. Určení bodu uzavřené lopaty

Uzavřenou lopatou se rozumí ta vrchní část lopaty, která dosahuje nejméně polovinu hodnoty průměrného redukovaného obvodu lopaty.

Uzavřenou lopatu musíme určit odděleně na levé, ale i na pravé lopatě.

Je-li lopata hluboce vidlicovitě rozdělena, počítá se za uzavřenou lopatu nejširší část ve shora uvedeném smyslu.

Nelze měřit šířku lopaty přes hluboké výkroje v lopatě, ale vždy pod výkrojem v lopatě.

Široké výběžky lopat mohou být měřeny a počítány k délce lopaty jen tehdy, když jejich šířka je alespoň polovinou hodnoty šířky lopaty. Příklad: pokud je poloviční hodnota obvodu lopaty 20 cm, tak se uzavřená lopata může uznat tam, kde šířka v horní části lopaty je minimálně 10 cm.

4. Délka lodyhy s lopatou

Délky lodyh se měří od spodního okraje růže až k nejvyššímu bodu uzavřené lopaty. Měří se po vnější straně lodyhy a lopaty se všemi povrchovými nerovnostmi. Pásmo se nad růží přepne. Krajkování lopat se neuvažuje, protože bod uzavřené lopaty je vždy menší, nebo větší výkroj na horní části lopaty.

5. Obvod růže

Obvody růží se měří po jejich obvodu s přepnutím všech rýh.

6. Spodní obvod

Obvody lodyh mezi očníkem a opěrákem se měří na nejslabším místě lodyhy bez ohledu na případný nadočník.

7. Horní obvod

Obvod lodyh mezi opěrákem a lopatou se měří na nejslabším místě lodyhy.

V případě, že je lopata nasazena těsně nad opěrákem, změří se horní obvod na nejslabším místě začínající lopaty (tj. zpravidla těsně nad opěrákem) a pokud obvod nedosahuje

hodnoty větší než 130 % hodnoty spodního obvodu, tak je považován za standardní a zapisuje se do tabulky.

Je-li hodnota horního obvodu větší než 130 % spodního obvodu, započítává se jen hodnota do 130 % spodního obvodu.

8. Délka lopaty a stanovení spodní hranice pro měření délky lopaty

Délky lopat se měří po vnější straně lopaty se všemi nerovnostmi povrchu od místa nad opěrákem, které se stanoví měřením druhého horního obvodu lodyhy.

U paroží, kde je lopata nasazena výše, se spodní hranice pro měření parametru horního obvodu zjišťuje tak, že se změří obvod nad opěrákem na nejslabším místě. Následně pásmo posouváme výše k lopatě, až se druhý horní obvod zvýší o hodnotu 1 cm. V tomto místě je spodní hranice pro měření parametru délky lopaty.

Horní místo měření délky lopaty je na nejvyšším bodu uzavřené lopaty, bez ohledu na krajkování.

V případě, kdy spodní část lopaty začíná přímo nad opěrákem, se hranice pro měření parametru délky lopaty stanoví tak, že se na vnější stranu lodyhy nakreslí osa opěráku a osa lodyhy. Z místa, kde se tyto dvě osy protnou, se měří délka lopaty.

Široké výběžky lopat mohou být měřeny a počítány k délce lopaty jen tehdy, když jejich poloviční obvod je alespoň polovinou hodnoty redukovaného obvodu lopaty. Příklad: pokud je poloviční hodnota obvodu lopaty 20 cm, tak se uzavřená lopata může uznat tam, kde obvod výběžku v horní části lopaty je minimálně 10 cm.

9. Změření délky očníku

Délky očníků se měří od horního okraje růže po spodní straně očníku až k jeho špičce; pásmo se nad růží přitlačí na bázi očníku; pokud je očník nasazen výše než 5 cm nad růží, měří se délka očníku po spodní straně od bodu, který je polovinou úhlu, jež svírá osa lodyhy s osou očníku.

10. Hodnocení kladných vzhledových charakteristik

Barva lodyh a lopat, Krajkování lopat, Vypěstlost a tvar paroží – příslušné tabulky s bodovým hodnocením najdete u elektronické verze tohoto článku na www.myslivost.cz

11. Hodnocení záporných vzhledových charakteristik

Vnitřní rozloha, Vady lopat tvarové, Vady okrajů lopat, Nesouměrnost, nežádoucí tvar lodyh, očníků a opěráků – příslušné tabulky s bodovým hodnocením najdete u elektronické verze tohoto článku na www.myslivost.cz

Doc. Ing. Miloslav VACH, CSC.